БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 128 (4764) ВОСКРЕСЕНЬЕ июлиин 1 1945 он

Сэн 20 мүнгэ

Илалтын жэлэй хабарай тарилга дээрэ дэлгэрһэн залуушуулай социалистическэ мүрысөөндэ Бимба Дымбрыловай бригада дахяад булижа гараба.

Мүрысөөндэ түрүүлэгшэдтэ алдар соло!

Залуушуулай мүрысөөе уламаар дэлгэе!

Мүнөөдэр манай газетын хуудаһанда «1945 оной хабарай тарилга дээрэ газархахалагша залуушуулай республиканска социалистическэ мүрысөөнэй дүн тухай» ВЛКСМ-эй обкомой ба БМАССР-эй Наркомзэмэй тогтоол тунхаглагдаба. Тарилгын үедэ 3.576 залуушуул мүрысөөндэ хабаадалсахэ зуураа тэдэнэй ехэнхинь бэе дээрээ дааҗа абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, ВЛКСМ-эй обкомой болон БМАССР-эй Наркомземэй грамота ба мүнгэн шанда хүртэхэ болоо.

Илалтын жэлэй тарилгые имагта агротехническэ богонихон болзор соо, эрхим шанартайгаар үнгэргэлсэжэ, 60 һаа 70 гектар хүртэр газар хахалһан 30 залуушуул ВЛКСМ-эй бкомой ба БМАССР-эй Наркомземэй грамота абахаһаа гадна, «Республикын эрхим газархахалагша» гэһэн нэрэзэргэдэ болон нэгэдэхи, хоёрдохи ба гурбадахи мүнгэн шанда хүртэбэд. 30 һаа 55 гектар хүртэр газар хахалһан 77 газар хахалагша залуушуул «Республикын эрхим газархахалагша» гэһэн нэрэдэ хүртөөд, грамотануудые абабад. Тэрэшэлэн 25 һаа 34 гектар хүртэр газар хахалһан 44 залуушуул ВЛКСМ-эй обкомой ба БМАССР-эй Наркомземэй грамота абаха болоо.

Тэрээнһээ гадна, 141 залуушуулай тракторна бригада мүрысөөндэ хабаадалсажа, тэдэнэрэй 102 бригада тарилга хэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээд, шангуудые абаха болонхой. Мүн үндэр ургасын түлөө 120 звенонууд республиканска социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсажа, тэдэнэрэй ехэнхинь мүрысөөндэ эрхим показательнуудые туйлажа шадабад.

Хабарай тарилгын хүдэлмэриин түсэбые 355 процент дүүргээд, 2.918 килограмм горючи арбилһан, зөөлэн хахалалгада оруулбал, трактор бүхэнөөрөө 359 гектар хахалһан Саянтын МТС-эй нүхэр Б. Дымбрыловай, мүн тарилгынгаа түсэбые 299 процент дүүргэхэ зуураа 550 килограмм үнэтэ горючи арбилжа, трактор бүхэнөөрөө 292 гектар хахалһан Б. Кударинска МТС-эй нүхэр Ц. Дамбаевай, хабарай тарилгын хүдэлмэриин түсэбые 253 процент дүүргэхэ зуураа 3.198 килограмм горючи арбилжа шадаһан, трактор бүхэнөөрөө 250 гектар хүртэр хахалалга хэһэн Саянтын МТС-эй нүхэр Г. Базаровай тракторна бригаданууд газархахалагшад залуушуулай республиканска социалистическэ мүрысөөндэ илажа гараад, ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэр ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй болон ССР Союзай Наркомземэй шан абахаар табигдаба.

Иимэ болохолоороо, манай республикын залуу патриодууд болбол «Эхэ оронойнгоо нэрэ түрэ ба бэеэ даанхай байдалай түлөө советскэ эхэнэрнүүд, хүбүүд ба басагадууд ажалай фронт дээрэ шэн габьяа ба геройство гаргана» гэһэн арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинай алтан үгые амаараа бэшэ, бодото стахановска ажалаараа бэелүүлнэ. Немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүү Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бүрин түгэс илалтаар дүүрэхэдэнь урмашаһан манай хүдөө нютагуудтахи эрэгтэй эмэгтэй залуушуул имагта ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа, стахановска ажалаараа большевистскэ хабарай тарилгые богонихон болзор соо дүүргэлсэбэ гээшэ.

Газархахалагшад залуушуулай республиканска социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшын дүн гаргагдабашье һаа, тус мүрысөөн хадаа тарилга талмай дээрэ буртаг үбһэ түүхэ, пар хахалха болон үбһэ-таряа хуряалгын бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд дээрэ ажаллажа байгшадай дунда урда мэтээр эршэмтэй шангаар үргэлжэлһөөр. Хаана комсомольско эхин организацинууд, тэндэхи партийна организацинуудай халуун туһаламжатайгаар энэ мүрысөөние үдэр бүри хүтэлбэрилнэб, тэндэ залуушуулай мүрысөөн бүгэдэниитын хүдэлөөн болонхой.

Тиихэ зуураа, зарим аймаг болон районуудай колхоз, совхоз ба МТС-үүдэй дэргэдэхи комсомольско организацинууд тус мүрысөөние тон хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилхэһээ гадна, тэрэние бүгэдэниитын хүдэлөөн болгожо шадаагүй байха юм. Жэшээлхэдэ, ВЛКСМ-эй Закаменай айкомой секретарь нүхэр Цыбикова ба АЗО-е даагша нүхэр Цыбиков, ВЛКСМ-эй Яруунын айкомой секретарь нүхэр Хандрикова АЗО-е даагша нүхэр Васильев гэгшэд газархахалагша залуушуулай социалистическэ мүрысөөе үргэн далайсатайгаар бадаруулха тушаа анхарал оролдолгоё гаргаагүй, комсомольско эхин организацинуудта үдэр бүри бодото туһаламжа үзүүлээгүй байхаһаа байтагай, мүрысөөнэй ябаса тухай ямаршье мэдээ ВЛКСМ-эй обкомдо болон БМАССР-эй Наркомземдэ хүргэдэггүй байшоо.

Мүнөө республикын колхозуудаар пар хахалалга, тарилгын хойноһоо харууһалга, үбһэ-таряа хуряалгада бэлэдхэхэ болон бусад шухала хүдэлмэринүүд ябуулагдажа байна. Тиимэһээ энэ хүдэлмэринүүдтэ советскэ залуушуулые үргэнөөр хабаадуулжа, социалистическэ мүрысөөнэй сог залиие үшөө үргэдхэхэ комсомольско эхин организацинуудай, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй болон бүхы комсомолецуудай арюун нангин уялга мүн.

Залуушуулай мүрысөөние эмхидхэхэ хэрэгтэ нютагуудтахи партийна болон газартаряалангай органуудай хүтэлбэрилэгшэд комсомольско эхин организацинуудта саг үргэлжэ тодорхой туһаламжа үзүүлхэһээ гадна, мүрысөөндэ ороходоо абаһан уялгануудаа дүүргэжэ байһаниинь наринаар шалгажа, хэрбээ хүндэтэ уялгаяа дүүргээгүй байгаа һаань, тэдэнэртэ тодорхой туһаламжа үзүүлхэ ёһотой. Даалгабарита ажал хүдэлмэреэ үдэр бүри үлүүлэн дүүргэжэ, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа, стахановецуудай нэрэзэргэдэ хүртэһэн хүнүүдые бүгэдэниитэдэ алдаршуулхын түлөө ханын газетэ, дайшалхы хуудаһануудта болон показателиин доскада, тэдэнэрэй түрүү мэргэжэлнүүдые эли тодоор харуулан бэшэхэ зуураа мүрысөөндэ илагшадые үнэтэ шангуудта табиха угаа шухала болоно.

Республиканска социалистическэ мүрысөөндэ илажа гараһан газархахалагшад залуушуудта алдар соло!

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай Указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха гэбэл:

Юһэн хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. МАТВЕЕВСКАЯ Мария Михайловнае—Сэлэнгын аймагай Старо-Селенгинск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

Найман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. АРХИПОВА Пелагея Леонтьевнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ПАРТАХИНА Пелагея Андреевнае—Прибайкальска аймагай, «Путь Социализма» колхозой колхозница.
3. СОБЕННИКОВА Наталья Александровнае—Сэлэнгын аймагай, «Красный Октябрь» колхозой колхозница.

Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. АФАНАСЬЕВА Мария Алексеевнае—Иволгын аймагай, Верхний Саянтуй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ГЕТЛУГИНА Федосья Савельевнае—БМАССР-эй НКЗ-гэй Кумысолечебницын үхибүүдэй түбдеспансерын хүдэлмэришэн.
3. ИГУМНОВА Екатерина Елисеевнае—Улан-Удэ городой Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
4. КРЫЛОВА Анисья Ананьевнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
5. КОМЫНИНА Фаина Валентиновнае—Иволгын аймагай, Нижний Саянтуй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
6. КАЛЕНЫХ Татьяна Петровнае «Иволгын аймагай, «Авангард» колхозой колхозница.
7. КОКОРИНА Арина Павловнае—Иволгын аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
8. СИМОНОВА Пестимея Пестеровнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.
9. ТИМОФЕЕВА Ксения Ивановнае—Улан-Удэ городой, Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АНТОНОВА Татьяна Дмитриевнае—Мухаршэбэрэй аймагай, «XVII партсьезд» колхозой колхозница.
2. ВАЛЬКОВА Анна Павловнае—Улан-Удэ городой, заводской районой № 2 РУ-гэй хүдэлмэришэн.
3. ВОРОБЬЕВА Мария Фёдоровнае—Улан-Удэ городой, Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
4. ЗАХАРОВА Татьяна Константиновнае—Иволгын аймагай «Таёжник» колхозой колхозница.
5. КУЗОВКИНА Анастасия Сергеевнае—Мухаршэбэрэй аймагай, Мухаршэбэр тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
6. КРАСИНСКАЯ Фёдора Павловнае—Иволгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
7. ЛЫСОВА Аграфена Егоровнае—Улан-Удэ городой, Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
8. ЮРИНСКАЯ Мария Тимофеевнае—Мухаршэбэрэй аймагай, Мухаршэбэр тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
9. ЯКОВЛЕВА Аксинья Ефимовнае—Иволгын аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. БАРГИН Анастасия Николаевнае—Улан-Удэ городой, Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ДРУЖИНИНА Мария Васильевнае—Иволгын аймагай, «Таёжник» колхозой колхозница.
3. КОКОРИНА Анастасия Афанасьевнае—Иволгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. КОЧУРА Мария Ивановнае — Иволгын аймагай, Вознесенскэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
5. КАЛАШНИКОВА Степанида Степановнае—Мухаршэбэрэй аймагай, «Красный Партизан» колхозой колхозница.
6. МИНЕНКОВА Мария Дмитриевнае—Улан-Удэ городой, Заводской районой үхибүүдэй садай хүдэлмэришэн.
7. ПАТКИНА Зинаида Семёновнае—Улан-Удэ городой, Пригороднэ районой 23-дахи участогай Домоуправлениин бухгалтер.
8. РОДИОНОВА Ольга Ильиничнае—Улан-Удэ городой, Заводской районой Госзаводой хүдэлмэришэн.
9. СКВОРЦОВА Зинаида Никифоровнае—Иволгын аймагай, Вознесенскэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
10. ШИШКИНА Анна Сavateевнае—Иволгын аймагай, «Таёжник» колхозой колхозница

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Г. ЦЫДЕНОВА.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин уялгые дүүргэгшэ В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан 1945 оной майн 29.

Һаяхан БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ олон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн булэг эхэнүүдтэ орденууд барюулагдаһан байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 10—10 хүүгэдые хүмүүжүүлжэ, «Эхэ - Героиня» гэһэн орденоор ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамотануудаар шагнагдаһан А. И. Соскова, Е. М. Посельская гэгшэд байна.

А. Поповой фото.

Илалтаһаа илалтада хүтэлдэг вождь

Нүхэр Сталиние «Илалта» орденоор шагнаһан ба Тэдэндэ Советскэ Союзай Генералиссимус гэһэн сэрэгэй эгээн дээдэ нэрэзэргэ олгоһон правительствын Указда зорюулжа, Улан-Удын депогой коллективэйхидэй митинг болобо. Энэ митинг дээрэ 250 гаран хүдэлмэришэн, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад хабаадалсаба.

Партийна организациин секретарь нүхэр Паршинай үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, стахановец нүхэр Киселёв ингэжэ мэдүүлбэ: механическа цехын бүхы хүдэлмэришэдэй үмэнэһөө тус Указай харюуда үдэрэйнгөө болон һарынгаа нормонуудые хододоо үлүүлэн дүүргэхэбди, — гэжэ уялга абанаб. Мүнөө мүрысөөнэй сог зали үргэдөө.

Митинг дээрэ хабаадалсаһан подъемочно цехын бригадир нүхэр Коблицкий болбол Сталин багшаяа дээдэ шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан бүхы коллективэйнгээ үмэнэһөө амаршалнаб,—гэжэ мэдүүлхэ зуураа хахад жэлэйнгээ үйлэдбэриин программые үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, түсэбһөө гадуур нэгэ паровоз һайн шанартайгаар заһабарилха уялга абаба. Энэ дурадхалые тэндэ байгшад бүгэдөөрөө һайшаабад.

Үндэр шагналай харюуда

ТУРУНТАЕВО. (Телефоноор абтаба). Аймагай түрүү болохо Молотовой нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Чухломин артелиингаа членүүдэй митинг дээрэ ингэжэ мэдүүлбэ:

—Манай сэсэмэргэн вождь нүхэр Сталин колхозно таряашадые, бүхы советскэ арадые нэгэ илалтаһаа нүгөө илалта тээшэ хүтэлбэрилнэ. Дайн сэрэгэй урда тээ Сталин багшынгаа сэсэмэргэн жолоодолгоор манай колхозууд большевистскэ, манай колхозникууд баян шадалтай болоһон байгаа. Эгээл иимэһээ Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үдэрнүүдтэ, бидэнэр фронтын бүхы эрилтые таһалгаряагүйгөөр хангажа шадаабди.

Тус митинг дээрэ хабаадалсаһан колхозникууд вождьингоо дээдэ хайрада хүртэһэние угаа дэбжэлтэтэйгээр угтаад, ажал хүдэлмэреэ һайжаруулха тушаа шэнэ-шэнэ уялгануудые абаха зуураа өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөөнэй договорнуудые баталан абаба. Эдэнэр хадаа үбһэ хуряалгын хүдэлмэрие июлиин 30-һаа эхилжэ, хүгжэжэ байгаа малажалдаа бата бэхи үбһэ тэжээлэй база элбэг дэлбэгээр байгуулхаһаа гадна, гүрэндэ уялгата ёһоор тушааха үбһэнэй түсэбые ойрын үдэрнүүдтэ тушаахаар шиидэнхэй.

Кяхтын колхозуудай патриотическа уялганууд

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). Арадуудай Агууехэ вождь нүхэр Сталиние хоёрдохёо «Илалта» орденоор ба Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргые олгоһон Указые, мүн Тэдэндэ сэрэгэй эгээн дээдэ нэрэзэргэ болохо Советскэ Союзай Генералиссимус болгоһон Верховно Соведэй Президиумэй Указые аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхозникууд ба бүхы ажалшад угаа хүндэтэйгөөр угтажа, митинг болон суглаануудые үнгэргэнэ. Тэрээн дээрээ хабарай тарилгын дүнгые, пар хахалалга ба прополкын хүдэлмэриин ябасые зүбшэн хэлсээд, тус хүдэлмэринүүдые эрхим һайн шанартайгаар дүүргэхэ тушаа шэнэ-шэнэ уялгануудые абана.

«Красное Знамя» колхозой членүүдэй митинг дээрэ ОТФ-е даагша стахановец нүхэр Баннова гэгшэ ингэжэ мэдүүлбэ: минии хүтэлбэрилдэг фермынхид хүгжэжэ байгаа малажалдаа элбэг ехэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ, энэ түүхэтэ Указуудые угтана. Бидэнэр июлиин 2-то үбһэхуряалга эхилхэ байнабди. Даалгабарита түсэбөө заатагүй үлүүлэн дүүргэхэ нэгэн һанал бодолтойгоор шиидэнхэйбди.

Иимэ митингнүүд бусад колхозуудаар хаа-хаанагүй үнгэргэгдэжэ, мүрысөөнэй шэнэ уялгануудые эндэ хабаадалсагшад абанад.

Манай республикын һонин

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай II-дохи зэргын орденоор шагнагдаһан Кабанскын ажалшадай депутадуудай аймсоведэй түрүүлэгшэ **А. Н. Номолов.**

Болзорһоонь урид

Осоавиахимай Бурят-Монгол АССР-эй Центральна Совет болбол 1945 оной августын 1 хүртэр 100 кубометр түлеэ бэлэдхэхэ гэжэ даалгабари абаһан байгаа.

Тэрэнэй коллектив хадаа энэ даалгабаряа болзорһоонь урид дүүргэхээр шиидээд, амаралтын үдэр бүгэдөөрөө ойдо гаража, 27 часай турша соо түсэбөө бүримүһэн дүүргэбэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын инвалидууд—Головин, Трифонов, Третьяков ба Бородин, комсомолканууд—Букина, Бугреева болон Левицкая гэгшэд хамсыгаа шуужа хабатай хурданаар ажаллаба.

Зэрлиг ногсо суглуулха бригаданууд бии болгогдобо

Тарбагатайн Заготконторо энэ жэлдэ нэгэ хэды тонно мангир суглуулжа дабһалхаар хараалба. Энэ хэрэгые бэелүүлхын түлөө Куйтун ба Ехэ-Куналей тосхонуудтахи сельпонуудай дэргэдэ мангир суглуулха тусхай бригаданууд бии болгогдобо. Эдэ бригаданууд хадаа хүдөө мангир түүхэеэ гараба.

Һургуулиин наһа гүйсөөгүй хүүгэдэй гэр Кяхтада нээгдэхэнь

Һургуулиин наһа гүйсөөгүй хүүгэдэй гэр Кяхта городто нээгдэхэ болобо. Энэ гэр хадаа 100 үхибүүд байхаар хараалагданхай. Хүүгэдэй байрануудай болон склад мэтэ юумэнүүдэй бэлэдхэл августын 1 хүртэр дүүрэхэ зэргэтэй. Кяхтын гостиницын байра байшангууд болон барилганууд тус гэртэ үгтэхэ болонхой.

Хүүгэдэй энэ гэр ойрын үдэрнүүдтэ дэрэ дэбисхэрээр, аяга шанагаар, ажахын зэмсэгүүдээр болон бусад хэрэгсэлтэ юумэнүүдээр хангагдаха байна.

Барилгын материалнуудай ажаүйлэдбэриин управлени байгуулагдахань

Барилгын материалнуудай ажаүйлэдбэриин управлени БМАССР-эй Совнаркомой дэргэдэ байгуулагдаха болоо. Тус управлениин мэдэлдэ Дээдэ-Березовкын кирпицын завод ба Кыренскэ азбестово фабрика, «Кооптруд» гэжэ промартелиин мэдэлдэ байһан Шулуутын известково завод болон «Производственник» гэжэ промартелиин Заиграйн известково завод үгтэхэ байна.

1065 тонно шулуун нүүрһэн абтаба

Бичурын шахтын байгуулалта 1944 оной марта һара соо эхилһэн байгаа. Барилгын ябаса дундуур энэ жэлэй эхинһээ хойшо 1065 тонно шулуун абтаа. Тэндэхи нүүрһэн хадаа Черемховско нүүрһэнһээ үлүү һайн шанартай юм.

Энэ шахтын нүүрһые Бичурын сахарна завод болон тэндэхи МТС хэрэглэдэг байна.

ЖЭШЭЭТЭ МАГАЗИНУУД БА СТОЛОВОНУУД НЭЭГДЭХЭНЬ

Советскэ Союзай центральна областьнуудай жэшээгээр Улан-Удэ городто жэшээтэ 9 магазин ба 3 столово ойрын үдэрнүүдтэ нээгдэхэ болобо. Худалдаа-наймаанай организацинууд хараалагдаһан магазинууд болон столовонуудые нээхын тула байшануудые ба бусад шухала бэлэдхэл хэжэ эхилээ.

КРУПСКАЯГАЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗ РАДИОТОЙ БОЛОХОНЬ

Бичурын аймагай Заганай сомсоведэй Крупскаягай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Тарбаев гэгшэ колхоздоо радио байгуулхын түлөө нилээд ехэхэн оролдолго гаргажа байна. Хүршэ болохо «КИМ» колхозой радиоузелһаа энэ колхоз хүртэр лини татагдаха болоо. Мүнөө үедэ бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд ябуулагдажа эхилээ.

Байкало-Кударинска аймпотребсоюзай главна бухгалтер, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» гэжэ медаляар шагнагдаһан **Т .С. Галсанова.**

ШЕФҮҮД ТУҺАЛБА

Модобэлэдхэлгын № 16 участогай ба Горхон станциин коллективүүд Заиграйн аймагай Доодо-Илькын Сталинай нэрэмжэтэ колхозые шэфтээ абаһан байгаа.

Тиин эдэ коллективүүд хадаа тус колхозые электричествотай болгоо. Фермэнүүд, центральна үйлсэнүүд ба колхозникуудай гэрнүүдтэ электричествын гал носодог болонхой. Мүнөө үедэ электричествын галаар хүдэлмэрилхэ тээрмэ тодхохо түхеэрэлгэ хэгдэжэ байна.

КОЛХОЗОЙ БАРИЛГА

Мухаршэбэрэй аймагай «Красный Заган» колхоз болбол 140 мориной байха 3 конюшни болон колхозой конторо барижа эхилбэ. Тус барилгын хүдэлмэринүүд ерэхэ намар дүүрэхэ юм.

Сэрэгэй Хоёрдохи Урьһаламжын шүүбэриин тираж болохонь

Июниин 4 ба 5-да Ташкент городто сэрэгэй Хоёрдохи Гүрэнэй урьһаламжын дүрбэдэхи тираж болохонь.

Энэ тиражда 1.725.000 түхэригэй шүүбэри, тэрэ тоодо 50—50 мянган түхэригэй—200, 25—25 мянган түхэригэй—400, 10-10 мянган—1.000, 5-5 мянган түхэригэй—2.000, 1.000-1000 түхэригэй—2.000, 500—500 түхэригэй—200.000, 200-200 түхэригэй—1.501.400 шүүбэринүүд наадагдаха байна. (ТАСС).

Академик В. Л. Комаровой нэрэмжэтэ хүүгэдэй гэр

СССР-эй Академи Наукын президент академик В. Л. Комаровой түрэһэн үдэрһөө хойшо 27 жэл гүйсэһэниие тэмдэглэхын тулада РСФСР-эй Гэгээрэлэй Наркомат болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай фронтнууд дээрэ наһа бараһан научна хүдэлмэрилэгшэдэй хүүгэдтэ Москва городто хүүгэдэй гэр эмхидхэхэ гэжэ тогтообо.

Хүүгэдэй энэ гэртэ академик В. Л. Комаровой нэрэ олгогдоо.

Гайхамшагта советскэ лётчик-истребитель, хоёрдохёо Советскэ Союзай Герой гвардиин майор И. Кожедуб болбол Москва айлшаар ерэһэн байгаа. «Лавочкин» гэжэ истребителеэр И. Кожедуб дайсанай 62 самолёт унагааһан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Кожедуб болбол Социалистическэ Ажалай Герой С. А. Лавочкинайда айшалжа ерээд байна.

А. Лессын фото (ТАСС-эй фотохронико).

Партийна ажабайдал

ВКП(б)-гэй айкомуудай пленумүүдһээ

ТОРИ. (Телефоноор абтаба). ВКП(б)-гэй айкомой II пленум болбод «Партиин обкомой XIX пленумэй болон нэгэдэхи аймагай партийна конференциин шиидхэбэринуудэй дүүргэлтын ябаса тухай» асуудал зүбшэн хэлсээд, дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталба.

ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Иванов өөрынгөө элидхэл соо малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлөөрынь үлүүлэн дүүргэһэн «Улаан Номто» «Авангард», Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудай түрүү малшадай баян дүй дүршэл тушаа дэлгэрэнгыгээр зогсохо зуураа «Заветы Ильича», Калининай, Ворошиловай, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай правлениүүдэй болон партийна эхин организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдые хатуу шангаар шүүмжэлбэ. Нэрлэгдэһэн колхозууд малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые холо дүүргээгүй байхаһаа гадна, хамтынгаа малай тоо толгойе ехэхэн гээлтэ хоролтодо оруулһан байгаа. Мүнөө энэ колхозуудаар малай орооной кампани тон хангалтагүй үнгэргэгдэнэ.

Нүхэр Ивановой элидхэл тушаа 18 хүн үгэ хэлэжэ, партиин айкомой хүдэлмэридэхи дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлбэ. Пленум дээрэ ВКП(б)-гэй обкомой секретариие ажаүйлэдбэриин талаар орлогшо секретарь нүхэр Кучөрев байлсаба.

ТУРУНТАЕВО. (Телефоноор абтаба). Байгша оной июниин 25-да ВКП(б)-гэй айкомой II пленум болоһо, «ВКП(б)-гэй обкомой XIX пленумэй шиидхэбэриин ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай» асуудалаар партиин айкомой секретарь нүхэр Стрельниковэй элидхэлые зүбшэн хэлсэбэ.

Аймагай партийна организаци пленумэй шиидхэбэриие тон хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. «Путь социализма», Будённын ба Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозууд хабарай тарилгын түсэбые дүүргээгүй. Тэрэшэлэн убһэ-таряа хуряалгын бэлэдхэлые оройдоошье хээгүй байха юм.

Малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэһэн колхозууд байхагүй, харин залуу малай гээлтэ хоролто ехээр болоно. Иимэ болохолоороо, тус аймагай партийна организаци ВКП(б)-гэй обкомой XIX пленумэй шиидхэбэриие хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байһаниинь эли тодоор гэршэлнэ гээшэ.

Тэрэшэлэн аймагай олонхи колхозууд малай орооной кампаниие таһалдуулаа. Пленум дээрэ нютагай ажаүйлэдбэриин предприятинуудай обор нобшоор хүдэлмэрилдэг ябадалые элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд шангаар шүүмжэлбэ. Нютагай ажаүйлэдбэриин предприятинууд 1945 оной нюурта нэгэшье һарада үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргээгүй, аймагайнгаа ажалшадые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар хангаагүй байгаа.

Партийно-политическэ хүдэлмэришье хангалтагүй байба.

ВЛКСМ-эй Обкомдо ба БМАССР-эй Наркомземдэ

Хабарай тарилга дээрэ залуушуулай тракторна бригадануудай социалистическэ мүрысөөнэй дүн

Хабарай тарилга дээрэ залуушуулай тракторна бригадануудай республиканска социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые хаража үзөөд, ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомзем болбол мүрысөөндэ хабаадалсаһан 141 залуушуулай тракторна бригаданууднаа 102 бригада тарилгын хүдэлмэриин түсэбые дүүргэбэ гэжэ тэмдэглэнэ.

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй **тогтоохонь:**

1. Залуушуулай тракторна бригадануудай республиканска социалистическэ мүрысөөндэ Саянтын МТС-эй нүхэр Б. Дымбрыловай залуушуулай тракторна бригадые илаһан дээрэ тоолоод, тэрэниие нэгэдэхи мүнгэн шан абахаар үлөөхэ. Тэрэшэлэн тус бригадта ВЛКСМ-эй обкомой ба БМАССР-эй Наркомземэй дамжуулгын Улаан тугые үлөөхэ.

Нүхэр Дымбрыловай бригада болбол хабарай тарилгын хүдэлмэриин түсэбые 355 процент дүүргэжэ, зөөлэн хахалалгада оруулбал, трактор бүхэнөөрөө 359 гектар газар эрхим шанартайгаар хахалба. Тус бригадынхид 2.918 килограмм горючи арбилаа.

2. Хабарай тарилгын түсэбые 299 процент дүүргэхэ зуураа трактор бүхэнөөрөө 292 гектар хахалһан ба 550 килограмм горючи арбилһан Ехэ Кударын МТС-эй нүхэр Цырен Дамбаевай; хабарай тарилгын түсэбые 253 процент дүүргээд, условно трактор бүхэнөөрөө 250 гектар хахалжа, 3.198 килограмм горючи арбилһан Саянтын МТС-эй нүхэр Гомбоцырен Базаров гэгшэдэй залуушуулай тракторна бригадануудые ВЛКСМ-эй обкомой ба БМАССР-эй Наркомземэй **нэгэдэхи** шан абаха кандидадуудта оруулха.

3. Тарилгын хүдэлмэриин түсэбые 276 процент дүүргэжэ, трактор бүхэнөөрөө 244 гектар хахалһан Түнхэнэй МТС-эй нүхэр Балдан Актуевай; тарилгын хүдэлмэриин түсэбые 246 процент дүүргээд, условно трактор бүхэнөөрөө 196 гектар хахалһан Иволгын МТС-эй нүхэр Улзуйта Дашинимаевай болон, хабарай хүдэлмэриин түсэбые 220 процент дүүргэхэ зуураа условно трактор бүхэнөөрөө 221 гектар хахалһан ба 960 килограмм горючи арбилһан Саянтын МТС-эй нүхэр Базаржаб Бадмаевай залуушуулай тракторна бригадануудые ВЛКСМ-эй обкомой ба БМАССР-эй Наркомземэй **хоёрдохи** шан абаха кандидадуудта оруулха.

4. Хабарай хүдэлмэриин түсэбые 216 процент дүүргэжэ, условно трактор бүхэнөөрөө 215 гектар хахалаад, 330 килограмм горючи арбилһан Саянтын МТС-эй нүхэр Долгор Вампиловагай залуушуулай тракторна бригадые ВЛКСМ-эй обкомой ба БМАССР-эй Наркомземэй **гурбадахи** шан абаха кандидадта үлөөхэ.

5. Тарилгын түсэбые 230 процент дүүргэжэ, трактор бүхэнөөрөө 191 гектар хахалһан ба 840 килограмм горючи арбилһан Хонхолойн МТС-эй нүхэр Анна Фёдоровагай; тарилгын түсэбые 219 процент дүүргээд, трактор бүхэнөөрөө 202 гектар хахалһан ба 1.205 килограмм горючи арбилһан Тимлюйскэ МТС-эй нүхэр Александр Поломошиной; тарилгын түсэбые 200 процент дүүргэхэтэеэ хамта, трактор бүхэнөөрөө 244 гектар хахалжа, 264 килограмм горючи арбилһан Кыренскэ МТС-эй нүхэр Лубсан Гонгоровой; тарилгын хүдэлмэриин түсэбые 223 процент дүүргээд, условно трактор бүхэнөөрөө 181 гектар хахалха зуураа 357 килограмм горючи арбилһан Хөнхолойн МТС-эй нүхэр Артем Цырендоржиевай болон хабарай хүдэлмэриин түсэбые 217 процент дүүргэжэ, условно трактор бүхэнөөрөө 145 гектар хахалаад, 210 килограмм горючи арбилһан Ториин МТС-эй нүхэр Гомбо Папановай залуушуулай тракторна бригадануудые ВЛКСМ-эй обкомой ба БМАССР-эй Наркомземэй **гурбадахи** шан абаха кандидадуудта оруулха.

6. Залуушуулай тракторна бригадануудай һайн хүдэлмэриие тэмдэглэхэ гэбэл: Нүхэд И. Шепин (Кабанскын МТС), Т. Цырендоржиев (Курбын МТС), А. Стрельцова (Иволгын МТС), Н. Бимбаев, Д. Анжуев, Я. Пугачев (Саянтын МТС), Л. Афанасьева ба А. Ястребова (Бичурын МТС), Г. Разуваева (Окино-Ключевскойн МТС), С. Климентьев (Жиримскэ МТС), Г. Нимаева (Куйтунска МТС), И. Тимофеев (Ториин МТС) болон Ерманов (Чесанска МТС) гэгшэдэй залуушуулай тракторна бригадануудые һайнаар хүдэлмэрилбэ гэжэ тэмдэглэхэ. Тус бригаданууд хадаа хабарай тарилгын түсэбые 170-һаа 210 процент хүртэр дүүргэһэн ба условно трактор бүхэнөөрөө 160-һаа 190 гектар хүртэр хахалһан байгаа.

8. Хабарай тарилга дээрэ хүдэлмэрилһэн залуушуулай тракторна бригадануудай Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые гаргахадаа нүхэд Дымбрыловай, Дамбаевай болон Базаровай залуушуулай тракторна бригадануудые тогтоогдоһон шангуудые абаха кандидадууд болгохые ВЛКСМ-эй Центральна Комитет ба СССР-эй Наркомземые гуйха.

1945 оной хабарай тарилга дээрэ үндэр ургасын залуушуулай звенонуудай республиканска социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд

Хабарай тарилга дээрэ үндэр ургасын залуушуулай звенонуудай мүрысөөнэй дүнгые хаража үзөөд, ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомзем болбол мүрысөөндэ 120 үндэр ургасын залуушуулай звенонууд хабаадалсана гэжэ тэмдэглэнэ. Олонхи звенонууд һайн показательнуудые туйлажа шадаа.

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомземэй **тогтоохонь:**

ВЛКСМ-эй обкомой ба БМАССР-эй Наркомземэй **нэгэдэхи шан** абахаар Сэлэнгын аймагай «Большевик» колхозой нүхэр Бутыдма Доржиевагай залуушуулай звеное оруулха. Тус звено болбол 120 гектар тариха байһан аад, 149 гектар тарижа хабарай тарилгын түсэбые 125 процент дүүргэбэ. Тарилгын хүдэлмэриие 15 хүдэлмэриин үдэртэ эрхим һайн шанартайгаар үнгэргөө.

120 гектар тариха байһан аад, 143 гектар тарилга 12 хүдэлмэриин үдэртэ эрхим һайн шанартайгаар хэһэн Хориин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Чимитовэй ба тарилгын түсэбые 100 процент 15 үдэртэ дүүргэһэн Зэдын аймагай Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Ринчин Батодоржиевагай залуушуулай звенонуудые ВЛКСМ-эй обкомой ба БМАССР-эй Наркомземэй **хоёрдохи шан** абаха кандидадуудта оруулха.

Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Сулеймановагай; Бичурын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Цыпилма Доржиевагай; Мухаршэбэрэй аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Анна Белоусовагай залуушуулай звенонуудые ВЛКСМ-эй обкомой ба БМАССР-эй Наркомземэй **гурбадахи шан** абаха кандидадуудта оруулха. Бичурын аймагай «Красная заря» колхозой нүхэр Фёкла Павловагай; Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой Елена Сластинагай; Кяхтын аймагай «Улаан-Табангут» колхозой Гигмытовагай; Заиграйн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Жалма Дугаровагай залуушуулай звенонуудые хабарай тарилга дээрэ һайнаар хүдэлмэрилбэ гэжэ тэмдэглэхэ.

Хабарай тарилга дээрэ хүдэлмэрилһэн залуушуулай звенонуудай Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые гаргахадаа нүхэд Б. Доржиевагай, А. Чимитовэй ба Р. Батодоржиевагай залуушуулай звенонуудые шан абахаар кандидадуудта оруулхые ВЛКСМ-эй ЦК ба СССР-эй Наркомземые гуйха.

Слава орденой гурбан зэргэнүүдэй кавалернууд (зүүн гарһаа): ахалагша сержант А. П. Табаков—урдань Чувашска АССР-эй Чкаловска райондо багша байһан ба Смоленскэ областиин Бельскэ районой «Крестьянин» гэжэ хүдөө-ажалай артелиин член байһан А. И. Панков гэгшэд байнад.

Е. Копытын фото (ТАСС-эй фотохронико).

Илагшадай марш

Алмаз Мавзолейн табсанһаа
Алтан Одонууд яларбал:
Агуу Генералиссимусай
Ашата хараса толорбол.
Арбан орденоор яларһан
Алдарта фронтын полкнууд
Алхам бүхэнөө шангадхан
Арюухан сэхэхэн түбэрнэл.
Уран дарханай шэрээһэн
Ураалай булад һэлмэдли
Улаан зүрхэдынь дүлэтэн
Уряалай һайхые хашхарнал.
Галаб үеые баталжа
Гайхамшаг Москва хүнхинеэд,
Галта салюдаар угтажа
Газарай хүрьһэн доһолнол...
Энхэ мүнхэ Илалтын
Эбхэрһэн һүрөөтэ жагсаал дээр
Эрхим Маршал Жуковай
Эршэмтэй үгэнүүд зэдэлнэл.

Цэдэн ГАЛСАНОВ.

Нэгэдэмэл нацануудай уставта гараа табиһан ёһолол

САН-ФРАНЦИСКО, июниин 26. (ТАСС-эй спецкорр). Июниин 25-ай үдэшэлэн орой болоһон конференциин пленарна заседани дээрэ хуулитаар һайшаан баталагдаһан Нэгэдэмэл нацануудай уставта гараа табиха ёһолол июниин 26-ай үглөөгүүр эхилээ.

Энэ ёһолол хадаа Ветерануудай байшангай зал соо болобо. Уставта гараа табиһан делегадуудай тойроод һууһан түхэреэн ехэ столой саада тээ Нэгэдэмэл нацануудай тугууд дэлгээлгэтэй байба. Угаа олон газетнэ, киногой болон фоторепортёрнууд энэ түүхэтэ ушар байдалые тэмдэглэжэ абаһан байна.

Делегадууд хоёр книгэ дээрэ гараа табиба гэбэл: нэгэниинь Нэгэдэмэл нацануудай устав болон уласхоорондын сүүдэй статутай текст бэшэһэн ба нүгөөдэнь —бэлэдхэлгын комиссиие бии болгохо тухай хабаадаха документнүүдтэй байха юм. Эдэ хоёр документнүүд англиска, французска, ород, хитад болон испанска гэхэ мэтэ табан хуулита хэлэн дээрэ хэблэгдэнхэй. «П» үзэг тушаа гараа табиха газарта Польшын гараа табиха газар орхигдоһон байна. Алфавидай ёһоор эгээн түрүүн Аргентина устав дээрэ гараа табиха ёһотой байһан аад, дайнай үедэ Аргентинын баримталһан муу үзэл дээрэһээ олонхи делегадууд болбол эб найрамдал болон аюулгүй байдалые сахиха организациие байгуулха гэһэн Нэгэдэмэл нацануудай документдэ Аргентина хамагһаа түрүүн гараа табижа шадахагүй гэжэ тоолобо. Ушар иимэһээ, аюулгүйе сахиха соведэй саг үргэлжын членүүд болохо—агууехэ державанууд түрүүлэн энэ документдэ гараа табиха ёһотой гэжэ шиидхэбэ. Мүн тэрэшэлэн, Конференцида хабаадагшадые айлшан янзаар хүндэлэн хүлеэжэ абаһан орон болохо Холбоото Штадууд устав дээрэ эгээн һүүлдэ гараа табиха зэргэтэй гэжэ шиидхэгдэһэн байгаа.

Уставта гараа табиха зуураа, делегацинуудые хүтэлбэрилэгшэд болбол зал соо байһан хэдэн зуугаад корреспондентнүүдэй үмэнэ богонихон үгэнүүдые хэлэбэ.

Хитадай делегадуудай һүүлээр нүхэр Громыко уставта өөрынгөө гар табиба. Тиихэ үедэнь Номгон далайн сагаар 12 час 13 минута болоно байгаа һэн. Тиин нүхэр Громыкоһаа гадна Советскэ Союзай үмэнэһөө делегациин членүүд нүхэд Голунский, Крылов, Лаврентьев, Новиков, Родионов, болон Парапкин гэгшэд гараа табиба. СССР-эй делегадуудай һүүлээр, англиска делегадууд Галифакс ба Кренборн гэгшэд уставта гараа табиба.

Никарагуагай делегацинуудай уставта гараа табиһанай һүүлээр тэрэ ёһолол таһалдаба. Номгон далайн сагаар 15 час 35 минутада оперын зал дотор баяр ёһололой оршон байдалда конференциин дүүргэлтын пленарна заседани нээгдэбэ. Делегадууд болон тэндэ сугларагшад хамта 3.000 гаран хүнүүд зал дотор бүхы һууринуудые эзэлжэ дүүргээ. 50 нацануудай тугуудаар шэмэгдэһэн трибуна дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаһан байна. Эндэ президент Трумэн, Громыко, Стеттиниус, Галифакс, Веллингтон Ку, Поль-Бонкур ба бусад үгэ хэлэбэ. Ораторнуудай хэлэһэн үгэнүүдынь бүхы дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэ радиогоор дамжуулагдаһан байха юм.

Үглөөгүүр гараа табижа үрьдөөгүй байһан 12 гүрэнүүдэй делегаци дүүргэлтын пленарна заседаниин һүүлээр уставта гараа табиба.

Номгон далай дээрэхи дайн

ЛОНДОН, июниин 27. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, Номгон далайн баруун урда хубидахи союзнигуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдэмэл командованиин штабай мэдээсэхэнь: Лусон (Филиппины) арал дээрэ ябуулгаяа хэжэ байһан американска сэрэгүүд Кагаянай голой хойто ба урда участогуудта урагшаа дабшажа, бэе бэеһээ 20 миль газарта хүрөөд байна. Каянай голһоо баруугаархи оршондо американска сэрэгүүд болбол японско сэрэгүүдэй эсэргүүсэлтын бүлэг үелнүүдые үсадхахэ ябадалаа үргэлжэлүүлбэ.

НЬЮ-ИОРК, июниин 27. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын манильска корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Борнэо арал дээрэ австралийска сэрэгүүд Мири гэдэг городые болон мүн тиимэ нэрэтэй нефтяной полинуудые бүримһэн эзэлһэн байна гэжэ Номгон далайн баруун урда хубидахи союзнигуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй нэгэдэмэл командованиин штабай түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

ВАШИНГТОН, июниин 27. (ТАСС). США-гэй Номгон далайн флодой мэдээсэхэнь: июниин 25 ба 26-да американска авиаци Сакисима аралые, мүн тэрэшэлэн Шара далай соо ба Кюсю аралай оршондо японско суднануудые атаковалба. Июниин 25-да хуурай газарай американска самолёдууд Парамусир (Курильска аралнууд) арал дээрэхи японско позицинуудые бомбодоо. Тэрэнһээ гадна, американска авиаци Маршальска аралнууд ба Палау болон Яп гэдэг аралнууд дээрэхи японско объектнүүдые атаковалһан байна.

ВАШИНГТОН, июниин 27. (ТАСС). Марианска аралнууд дээрэ базатай хэтэрхэй ехэ хүсэтэй «Ниидэдэг хэрэм» гэжэ американска бомбардировщигууд Нагоя (Японии) шадархи Иоккаицидахи ажаүйлэдбэриин объектнүүдые бомбодоо гэжэ США-гэй сэрэгэй министерство мэдээсэбэ.

Арад зоной барилга

ТЕРЕНТЬЕВ, Улан-Удын уһа хааха дамбын барилгын начальник

★ ★

Улан-Удэ болбол Сэлэнгэ ба Үдэ мүрэн хоёрой уулзабари дээрэ тогтонхой. Тиимэ байгаалиин таарамжатай услови бии байһан хадаа энэ городто болон бүхы республикадашье ажаүйлэдбэриие, транспорт болон гэгээрэл болбосоролые хүгжөөхэдэ тусгаар удхатай гээшэ. Сэлэнгэ мүрэндэ пароход ябадаг хадань республикаһаа сааша-наашань ба мүн нютаг дээрэхи ашаануудые уһаар шэрэдэг.

Баһа Үдэ мүрэн худар жэл бүри хэдэн зуугаад мянган кубометр модо урадхуулдаг байһаниинь мэдээжэ.

Эдэ мүрэнүүд экономическа удхатай байхынгаа хажуугаар, тэдэнэр үе-үе болоод лэ саг бусын аюулнуудые ушаруулдаг байһыень харалсаха хэрэгтэй. Үдэ болон Сэлэнгэ мүрэнэй эхиниинь хада-хабсагай соогуур, орьёл үндэр газарһаа бууһан хадаа, хабартаа саһанай хайлажа һайрам болоходо болон ехэ ехэ аадар бороонной орожо, урын уһанай элбэгжэхэдэ тэдэнэр үерлэжэ захалдаг. Тиимэ хадаа, уһанай аюул ушардаг зантай.

Эртэ урдаһаа хойшо Улан-Удэ городой центр болохо—«Городской район» гээшэ хоёр мүрэнэй уулзабари дээрэ байһан хадаа, үер болоходо уһанда абтадаг ушарнууд олон үзэгдэнэ. Теэд, энэ райондо городой культурно-гэгээрэлэй болон олониитын албан газарнууд, олонхи магазинууд ба столовонууд байдаг гээшэ. Тиимэ дээрэһээ, энэ районые уһанай аюулһаа аршалан хамгаалха ябадал угаа ехэ удхатай болоно.

XIX зуун жэлэй үедэ ба XX-дохи зуун жэлэй эхиндэ уһанай аюулһаа айхабтар ехэ хохидол ушаруулагдаһан дээрэһээ эндэхи зон уһа мүрэнэй эрьенүүдые бүхэжүүлхэ тухай анхаралаа табидаг болоо һэн. Зүгөөр эдэ бүхы хэмжээнүүд саг зуура хэгдээд лэ орхигдодог бэлэй. Жэшээнь, 1890 ондо энэ городой зон үертэ абтадаг газарта 1,5 километр ута хаалта шоройгоор хэһэнэйнь һуури мүнөө болторшье байдаг. Теэд тэрээнһээ хойшо тус хүдэлмэри захадаа гараагүй байһан ушарһаа, центральна районой территори Үдэ болон Сэлэнгэ мүрэнүүдэй үерэй уһанда үе үе болоод лэ абтадаг байна.

1936 ондо эгээн ехэ үер боложо, айхабтар ехэ гарза гай ушаруулаа бэлэй. Тиихэдэ хүн ба малай уһанда орожо үхэхэһөө гадна, республикын арадай ажахыда дүн хамта 1 миллион тухай түхэриг гарза ушаруулагдаа һэн.

Улан-Удэ городые уһанай аюулһаа аршалха ба болбосон болгохын тулада энэ угаа шухала удхатай хэмжээ-ябуулга болохо уһа хааха даамбын барилга тухай асуудалые хаража үзэхэдөө БМАССР-эй Совнарком болон ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол байгша оной июниин 11-дэ гаргаһан тогтоол соогоо тус даамбын барилгын проектые һайшаан баталба. Энэ барилгые хэжэ дүүргээд байхадамнай, городто уһанай аюул ушархагүй байхаһаа гадна, Сэлэнгэ ба Үдэ мүрэнэй эрье шадархи газарнууд болбосон түхэлтэй болохонь лабтай.

Уһа хааха даамба гээшэ 4-һөө 6.5 метр хүртэр үндэр аад, дээгүүрээ 3,5 метр хүртэр үргэн шоройгоор хэһэн хаалта байха юм. Эхиниинь хадаа Үдэ мүрэнэй хүүргэһээ 150 метр саана байһан хэсэлүүрһээ абтаха байна. Тиигээд Үдэ ба Сэлэнгэ мүрэнүүдэй уулзабарида тус даамба баруун тээшээ горилоод, СУРП-ын затооной дэргэдэ обоолһон шоройтой нэгэдэжэ өрөй хамта 2.5 километрһээ үлүү холо газарта хэгдэхэ болоно. Мүрэн талаһаан дүрбэлжэн тэбхэр бишиихан хашаануудые бургааһаар барьяд, зосоонь шулуу хэжэ бүхэжүүлхэ юм. Тэрэнэй нюрган дээгүүр асфальтаар хэһэн зүргэ харгынууд байха юм. Мүн тэндэ хүнүүдэй һууха саһалинууд табигдаха. Энэ бүгэдэ халаа түмэр хүреэтэй байха юм. Даамбын хажуугаар байһан газарынь «Динамын» стадионтой ба сэсэглигтэй байха болоно. Даамбын оршон тойрондо элдэбын ургамалнууд таригдажа, ногоорууладагдаха ба уран һайхан шэмэгтэй барилга хэгдэхэ түсэбтэй байна.

Үерэй болоходо уһанай аюулһаа аршалха ба урын уһа хорижо абаашахын зорилгоор, уһа һоруулха тусгаар станци баригдахаар хараалагдана. Тиигээд байбал газар дээгүүр урдаһан уһан хадаа эрьеһээн халижа город худар урдахагүй болоно. Даамба бариха хүдэлмэридэ 7.000.000 түхэриг гаргашалагдаха түсэбтэй байна. Энэ жэлдэ тус барилгада 1 миллион түхэриг үгтэнхэй.

Май һараһаа эхилэн «Бурмонголстрой» трест хадаа барилгын хүдэлмэриие хэхээр эхилжэ ороо. Тиин, мүнөө гол ехээр һаад болоно байһан юумэнь гэхэдэ эрье тойрон задалагдаха гэр байранууд сооһоо хүнүүдые нүүлгэхэ ябадал дээрэһээ болоно. Энэ асуудал мэнэ һаяар шиидхэгдэхэ юм. Июнь һарын эхиндэ урасхал экскаватор хүдэлжэ эхилээд, даамба баригдаха газарта шорой обоолжо захалаа.

Мүнөө жэлдэ ямар хүдэлмэри хэгдэхэ юм гэхэдэ: 61.550 кубометр шоройн хүдэлмэри, хэсэлүүр газарта 4.000 квадратна метр шулуутай бургааһан хашаа бариха, уһа мүрэнэй оёорые жэгдэлхэ ябадалха болоно. Иигэжэ хараалагдаһан хүдэлмэриие дүүргэхын тулада угаа олон хүдэлмэришэн, механизмууд болон транспортна зэмсэгүүд хэрэгтэй болохо.

Уһа хааха даамбын барилгада энэ городой бүхы улад зоной эдибхитэйгээр хабаадалсахань шухала. Бурят-Монгол АССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй Обком болбол Улан-Удэ городой уһа хааха даамбын барилгада болон республикынгаа столицые болбосон һайхан болгооход хэрэгтэ барандаа эршэмтэйгээр хабаадалсахыень городой ажалшадые уряалһан байна. Энэ уряалыень һайшаажа, городой ажалшад бүгэдөөрөө даамбын барилгада олоороо хабаадалсаха байһандань һэжэг һанагданагүй.

Партийна, комсомольско болон профсоюзна организацинууд хадаа Улан-Удэ городой уһа хааха даамбын барилгые арад зоной бүгэдын барилга болгохын тулада, үргэн ехэ социалистическэ мүрысөөнэй ашаар тус барилгые болзорһоонь урид дүүргэхын тулада энэ шэнэ барилгын ушар удхые хүн зондо ойлгуулжа үгэхэ, элдэбын бэрхэшээлнүүдые дабажа гараха ябадалда бидэндэ туһалха бэзэ гэжэ һанагдана.

БМАССР-эй Совнарком болон ВКП(б)-гэй Обкомой гаргаһан тогтоолой ёһоор, энэ жэлэй барилгын хүдэлмэри 1945 оной ноябриин 7 хүртэр дүүргэгдэхэ ёһотой юм. Тэрэ болзор соонь хүдэлмэрөө дүүргэжэ, агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин XXVIII жэлэй ойн һайндэрые даамбын барилга дээрэ илалтатайгаар угтаха гээшэ Улан-Удэ городой бүхы ажалшадай нэрэ түрын хэрэг мүн.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн) ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1.80; зам. ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.).

Н—00388. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5,500.